

НАВЧАЛЬНО - НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
АГРОТЕХНОЛОГІЙ, СЕЛЕКЦІЇ ТА
ЕКОЛОГІЇ

ПДАУ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології

Кафедра селекції, насінництва і генетики

**МАТЕРІАЛИ ІV ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

**“СУЧАСНІ НАПРЯМИ ТА ДОСЯГНЕННЯ
СЕЛЕКЦІЇ І НАСІННИЦТВА
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР”**

м. Полтава, 31 березня 2026 р.

УДК 631.527: 631.53

Сучасні напрями та досягнення селекції і насінництва сільськогосподарських культур: матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (31 березня 2026 року) / Редкол.: М.М. Маренич (відп. ред.) та ін. Полтава: ПДАУ, 2026. 176 с.
<http://doi.org/10.5281/zenodo.20050879>

У збірнику тез наведено результати наукових досліджень науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету, а також здобувачів та науковців науково-дослідних установ НААНУ та закладів вищої освіти МОН України.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Маренич М.М. – директор навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології, професор кафедри селекції, насінництва і генетики, доктор с.-г. наук, професор;

Юрченко С.О. – завідувач кафедри селекції, насінництва і генетики, кандидат с.-г. наук, доцент;

Тищенко В.М. – професор кафедри селекції, насінництва і генетики, доктор с.-г. наук, професор;

Білявська Л.Г. – професор кафедри селекції, насінництва і генетики, доктор с.-г. наук, професор;

Кулик М.І. – професор кафедри селекції, насінництва і генетики, доктор с.-г. наук, професор;

Шокало Н.С. – доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, кандидат с.-г. наук, доцент;

Баган А.В. – доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, кандидат с.-г. наук, доцент;

Рибальченко А.М. – доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, кандидат с.-г. наук, доцент;

Криворучко Л.М. – доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, кандидат с.-г. наук, доцент;

Барат Ю.М. – доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, кандидат с.-г. наук, доцент.

Рекомендовано до друку засіданням вченої ради Навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології ПДАУ, протокол № 9 від 27 квітня 2026 року.

ISBN 978-617-8797-29-4

Криворучко Л. М., Тищенко В. М., Макаова-Меламуд Б. Є., Котелевський Є. Ю.	80
ГОСПОДАРСЬКО-БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НОВОГО СОРТУ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ВАЛЕНСІЯ ПОЛТАВСЬКА СЕЛЕКЦІЇ ПОЛТАВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	
Гулік М. В.	
АКТУАЛЬНІСТЬ І ОСОБЛИВОСТІ ВИРОЩУВАННЯ КОНОПЕЛЬ ПОСІВНИХ (<i>CANNABIS SATIVA L.</i>) В УКРАЇНІ	82
Баган А. В., Перетяцько Я. О., Литвиненко Н. М.	
АНАЛІЗ СОРТИМЕНТУ ТРОЯНДИ <i>Rosa L.</i>	85

СЕКЦІЯ 3. СОРТОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ПОТЕНЦІАЛУ УРОЖАЙНОСТІ

Філоненко С. В., Бахаутдінов Д. С., Бейдик О. О., Філоненко Л. М.	
АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ГЕРБІЦИДІВ У БУРЯКІВНИЦТВІ	88
Бараболя О. В., Яновський Р. О.	
ПОТЕНЦІАЛ НОВИХ СОРТІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ У СУЧАСНОМУ ГОСПОДАРСТВІ	91
Філоненко С. В., Калуцький Є. О., Матюха А. М., Бувалець О. А.	
ОПТИМІЗАЦІЯ ПРОДУКТИВНИХ ХАРАКТЕРИСТИК БУРЯКІВ ЦУКРОВИХ ЗА РІЗНИХ АГРОТЕХНІЧНИХ ЗАХОДІВ	94
Кузьменко Н. В., Гутянський Р. А., Глибокий О. М., Жижка Н. Г., Шелякіна Т. А.	
УРОЖАЙНІСТЬ ТА ЯКІСТЬ ЗЕРНА СОРТІВ ЯРОГО ЯЧМЕНЮ ЗАЛЕЖНО ВІД УМОВ ВИРОЩУВАННЯ	98
Огурцов Ю. Є, Буряк Ю. І., Чернобаб О. В.	
УРОЖАЙНІСТЬ БАТЬКІВСЬКИХ КОМПОНЕНТІВ СОНЯШНИКУ ЗАЛЕЖНО ВІД СОРТОВИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ТА СПОСОБУ ЗАСТОСУВАННЯ РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ	100
Красовський В. В., Дяченко-Богун М. М., Шкура Т. В., Чернецька Л. В., Федько Р. М., Черняк Т. В.	
ФОРМУВАННЯ ГЕНОФОНДУ <i>ACTINIDIA CHINENSIS</i> PLANCH. В ХОРОЛЬСЬКОМУ БОТАНІЧНОМУ САДУ	103
Барат Ю. М., Сіренко М. Д.	
ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОЩУВАННЯ ІРГИ КАНАДСЬКОЇ В УКРАЇНІ	111
Марініч Л. Г., Мотрій О. С.	
ВПЛИВ СПОСОБІВ СІВБИ НА ФОРМУВАННЯ ГЕНЕРАТИВНИХ ПАГОНІВ СТОКОЛОСУ БЕЗОСТОГО	113
Марініч Л. Г., Савлук Я. Ю.	
ВПЛИВ СТРОКІВ СІВБИ НА ФОРМУВАННЯ КОРМОВОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ СТОКОЛОСУ БЕЗОСТОГО	115

- в лісостепову зону України. Патент України на корисну модель №161053; заявл.21.02.2025; опубл.05.11.2025; Бюл. №45. 2 с.
4. Красовський В. В., Скрипченко Н. В., Черняк Т. В. Біоекологічні особливості та прикладні аспекти інтродукції актинідії китайської (*Actinidia chinensis* Planch.) в Лісостеп України. *Біологічні дослідження – 2022* : матеріали XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції (Житомир, 10–11 жовтня, 2022 року). Житомир : ПП «Євро-Волинь» С. 21–24.
 5. Меженський В. М., Меженська Л. О. Нішеві плодові культури : навч. посіб. Київ : Видавництво Ліра-К, 2025. 468 с.
 6. Sotiropoulos T., Thomidis T., Almaliotis D., Papadakis I. (2009). Evaluation of Some Agronomical Characters and Resistance to Botrytis of the New Kiwifruit cv. 'Tsechelidis' (*A. deliciosa*) in Comparison to the cv. 'Hayward'. *Acta Horticulturae*, 825 (825). DOI: [10.17660/ActaHortic.2009.825.60](https://doi.org/10.17660/ActaHortic.2009.825.60)
 7. Sotiropoulos, T., Koukourikou-Petridou M., Petridis A., Stylianidis D., Almaliotis D., Papadakis I., Therios I. & Molassiotis A. (2009). 'Tsechelidis' Kiwifruit. *HortScience*, Vol. 44 (2), 466–468. DOI: [10.21273/HORTSCI.44.2.466](https://doi.org/10.21273/HORTSCI.44.2.466).

ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОЩУВАННЯ ІРГИ КАНАДСЬКОЇ В УКРАЇНІ

**Барат Ю. М., доцент кафедри селекції, насінництва і генетики,
к. с.-г. н., доцент
Сіренко М. Д., здобувач ступеня вищої освіти бакалавр**

Полтавський державний аграрний університет

Останніми роками спостерігається зниження врожайності плодових культур як на присадибних ділянках, так і в промислових насадженнях. Це зумовлено сукупністю факторів, головні із яких це весняні приморозки та посухостійкість. Виходячи з цього, все більшої популярності набувають плодові культури, які характеризуються стабільним плодоношенням. Перспективною для вирощування в Україні є ірга канадська (*Amelanchier canadensis*), яка характеризується високою зимостійкістю, добре переносить літню посуху та стійка проти багатьох шкідників і хвороб. Ірга поєднує в собі високі смакові якості, декоративність, а також цінні лікарські властивості. Це зумовлює доцільність її поширення, не лише на присадибних ділянках, а й як промислову культуру [3].

Ірга канадська належить до родини Розоцвітих (Rosaceae). Висота даної рослини може досягати 4-8 м у висоту та 5-6 м в ширину. Її плоди часто помилково називають ягода через невеликий розмір, хоча насправді за будовою

це справжнє яблуко. Достигають в червні, червоно-фіолетового або синьо-чорного забарвлення. Плоди ірги можна споживати в свіжому та засушеному виді. Плоди застосовуються у виноробстві та консервації компотів та джемів [4].

Serviceberry, shadbush, shadblow, juneberry (червнева ягода), wild currant (дика смородина) – під такими назвами ірга відома [3]. Культура походить з Північної Америки, а саме з Канади. В сімдесятих роках минулого століття ірга набула промислового значення. Зазвичай її вирощують на ділянках не придатних для лохини. Рід (*Amelanchier Medik*) налічує близько 20 видів. На півдні України та в Криму поширена в дикому вигляді ірга овальна (*Amelanchier ovalis*).

Перші спроби інтродукції ірги в Україні здійснили ще в 19 столітті в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна, де вперше це було реалізовано з іргою колосистою (*Amelanchier spicata*). В ході досліджень різних науково-дослідних установ було інтродуковано 9 видів. Це свідчить про високу адаптивність до погодно-кліматичних умов України [1].

З огляду на зростаючий інтерес до культури, найбільшій уваги привертають сорти канадської селекції: Смоукі, Слейт, Нортлайн, Хонейвуд, Тіссен, Мандам. Вони характеризуються високою продуктивністю з куща, крупноплідністю плодів, високою якістю, рівномірністю дозрівання. Сукупність цих ознак свідчить про перспективність промислового вирощування [5].

На сьогодні зростає попит на органічну продукцію, вирощену без застосування пестицидів. Завдяки своїй невибагливості та стійкості до збудників більшості хвороб та шкідників, вона є перспективною культурою для органічного виробництва. Рідко потребує обрізки, окрім випадків, де необхідно прорідити загущення. Ірга не потребує підживлення мінерального підживлення, що підвищує її рентабельність. Крім того, може використовуватися як біоіндикатор фторного забруднення навколишнього середовища [4].

Плоди ірги характеризуються високим вмістом антоціанів – природних барвників із вираженими антиоксидантними властивостями. Плоди рослин роду *Amelanchier* можна рекомендувати використовувати як харчову добавку або продукт у дієтичній та профілактичній терапії. Корінні американські племена використовували кору кореня для лікування діареї, нетравлення, надмірних менструальних кровотеч та для боротьби з глистами [1].

Окрім господарського значення, ірга має і декоративну цінність. Її листя просте, черешкове, яйцеподібної форми, листкова пластинка з серцеподібною основою, пилчастим краєм, верхівка темно-зеленого кольору, без опушення влітку та весною. Восени воно набуває жовто-помаранчевого або коричневого кольору. Завдяки цьому ірга є цінною декоративною культурою в осінній період, в час коли інші культури не квітуть. Завдяки особливостям своєї морфології її формують у вигляді куща або дерева. Вона може компактно розташовуватися як поодиноким, або як частина ландшафтного дизайну [2].

Отже, ірга канадська є перспективною культурою для ринку та виробництва в Україні. Погодно-кліматичні та ґрунтові умови підходять для її вирощування в Україні. Стійкість до хвороб та шкідників робить її цінною органічною культурою як для виробників, так і для споживачів. Ірга може зайняти багато ніш таких як харчова, ландшафтна, фармацевтична.

Список літературних джерел

1. Меженський В. М. Садова ірга для промислового саду. *Садівництво по-українськи*. Молодий сад. № 4, 2016. С. 96–100.
2. Скребцова К. С., Сичикова Н. В., Вельма В. В. Фармакогностичне дослідження сировини *Amelanchier Canadensis*. Тернопіль. ТНМУ : Укрмедкнига. 2020. С. 49–50.
3. Johnson R. Shabush *Amelanchier Canadensis* (L.) Medikus. Cultivation Notes #13 March, 1993. VOL.7, №1. URL: https://riwps.org/wp-content/uploads/2014/12/Amelanchier_canadensis.pdf
4. USDA. Canadian serviceberry (*Amelanchier canadensis*, Medik.) // Natural Resources Conservation Service. URL: https://plants.usda.gov/DocumentLibrary/plantguide/pdf/pg_amca4.pdf
URL: <https://batkivsad.com.ua>

ВПЛИВ СПОСОБІВ СІВБИ НА ФОРМУВАННЯ ГЕНЕРАТИВНИХ ПАГОНІВ СТОКОЛОСУ БЕЗОСТОГО

Марініч Л. Г., доцент кафедри рослинництва, к. с. – г. н.
Мотрій О. С., здобувач ступеня вищої освіти магістр

Полтавський державний аграрний університет

У сучасних умовах розвитку України важливо налагодити виробництво високоякісного насінневого матеріалу. Тому одним із ключових завдань є оптимізація технології вирощування, що забезпечить високі показники врожайності зеленої маси, сіна та насіння.

За сприятливих умов сучасні сорти стоколосу безостого можуть формувати біологічний урожай насіння 0,5-0,75 т/га, зеленої маси – до 53,0 т/га, а сіна – до 20,5 т/га, проте досягнення таких рівнів потребує суворого дотримання агротехніки. Отже, удосконалення агротехнічних підходів до вирощування стоколосу безостого з метою підвищення його продуктивності залишається нагальною й сучасною задачею [1].

Спосіб сівби та норма висіву мають вирішальний вплив на формування продуктивності стоколосу безостого. Особливу роль при виборі технології посіву відіграє ширина міжрядь, оскільки вона прямо визначає розвиток біомаси й насінневу продуктивність рослин. Важливо враховувати біологічні